

Chorvaté

Historie kontaktů s Chorvaty

- 2. polovina 19. století
 - podomní obchodníci z Dalmácie (galanterie) = bosňáci
 - muži mladší a střední věk, bez rodin
- 1. republika
 - cca 5000 obchodníků
 - velká města → zákonné represe => malá města a vesnice

- Po 2. světové válce
 - krátkodobé studijní, pracovní a odborné pobyty
 - trvalé usazení => lepší pracovní možnosti, smíšená manželství

- 90. léta 20. století
 - migrační vlna z důvodu tzv. jugoslávské války
 - Chorvaté z Chorvatska, Hercegovci z Bosny a Hercegoviny

Charakteristiky skupiny

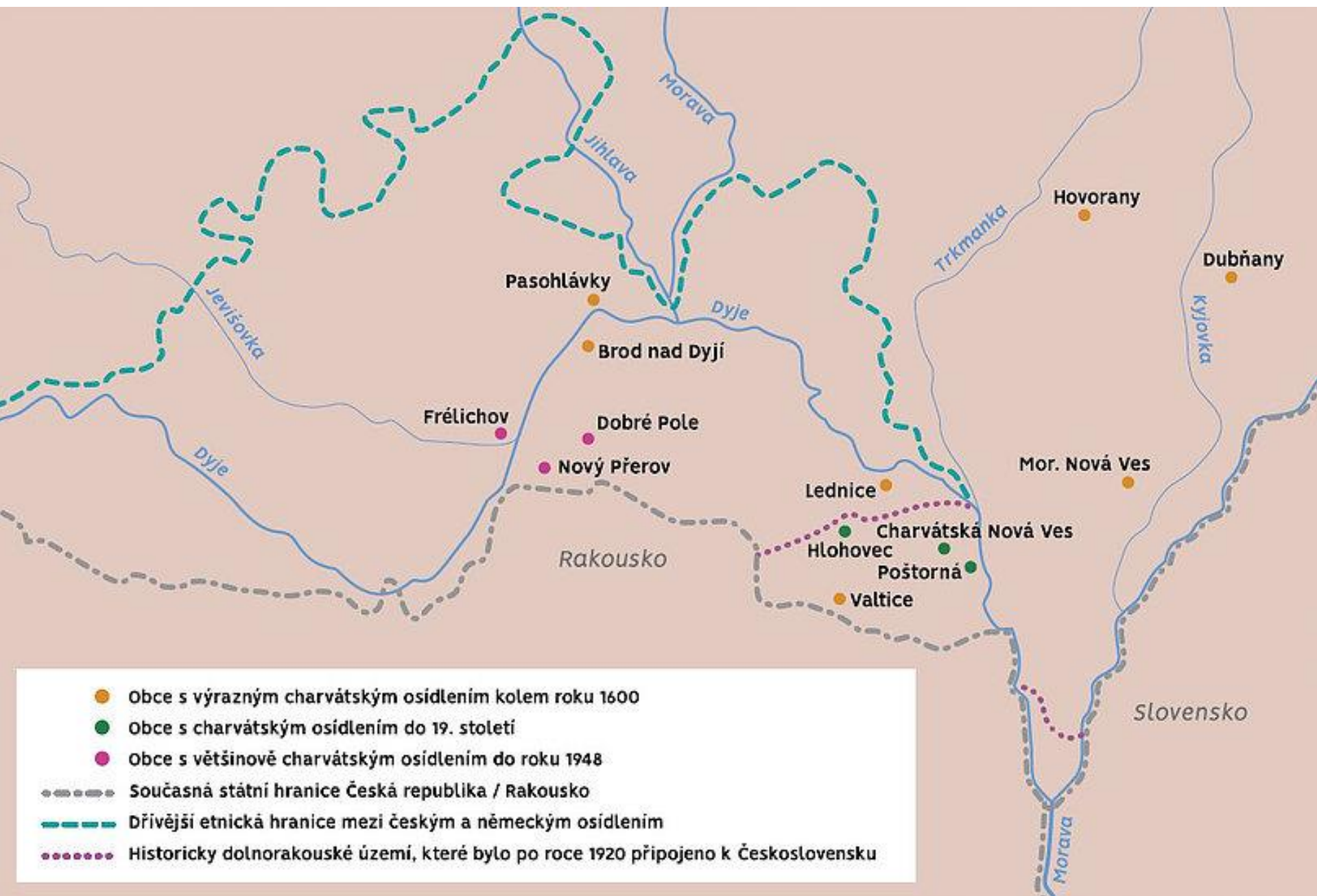
- různorodost věková, vzdělanostní, rodiny i jedinci
- pro majoritu nenápadná menšina
- velká města
- nepředpokládají návrat x kontakt s příbuznými
- rozptýlené osídlení + smíšená partnerství => asimilace (jazyk → kultura → etnicita)

Statistické údaje

- 1991: chorvatská národnost neuvedena
- 2001 : 886
- 2011: 1.125 ČR (odhady Moravští Charváti 600), JmK 132
- 2017: 2.121 přechodný nebo trvalý pobyt
- 2/2020: ca 3.000 přechodný nebo trvalý pobyt

Kulturní instituce

- Chorvatský kulturní spolek ČR (Brno, 2014):
česko-chorvatská spolupráce, propagace
současné chorvatské kultury

Historie Moravských Chorvatů

- 16. století
 - ekonomické důvody, útěk před Turky
 - přes Rakousko, Slovensko příchod na Moravu
 - Kyjovsko, Břeclavsko, Mikulovsko
 - kontakt s německým i českým živlem
 - Břeclavsko postupná asimilace → jazyk do konce 18. století (výjimka Hlohovec)

- 2. světová válka a poválečná doba
 - území Říše => vojenská povinnost ve Wehrmachtu, část Chorvatů proněmecká
 - Mikulovsko 1948 – nucené vysídlení → S Morava, později jednotlivci návrat
- 90. léta 20. století
 - 1999: usnesení vlády č. 1048 => vláda schválila prohlášení, v němž vyjádřila politování nad perzekučním aktem a bezprávím z roku 1948

Charakteristika skupiny

- do 90. let 20. století asimilace
- v současnosti „renesance“
- nejstarší a nejmladší generace

Etnické identifikátory

- jazyk: dialekt, nejstarší generace aktivně, obroda (vyučování e-learning)
- Zvyky: Kiritof (hody, první víkend v září), svatba (do poloviny 20. století hlavně endogamní, házení koláče – vienac), volení (Štěpán + Nový rok, setkávání mládeže), Vrabčí svatba (březen, sladkosti a limonády pro děti zavěšené na stromě)

<https://www.youtube.com/watch?v=jFabbcirzMA>

<https://www.youtube.com/watch?v=7C7ocF2641o>

- strava – fazolová polévka s nudlemi, bábovka (furma), podlouhlé buchty (fljekini)
- oděv – vliv majority, šk(u)ofija (ženský čepec)

OD KADEN STE K NAM DOŠLI ?

ODKUD JSTE K NÁM PŘIJELI ?

WOVON SIND SIE GEKOMMEN ?

- pohajam z Frielištofa
mám vazbu na Jevišovku
ich habe einen Bezug zu Fröllersdorf
- pohajam z Gutfelda
mám vazbu na Dobré Pole
ich habe einen Bezug zu Gutenfeld
- pohajam z Novoj Preravi
mám vazbu na Novy Prerov
ich habe einen Bezug zu Neu Prerau

- mene to interesira, tako sam došav
prostě mě zajímá, co tu děláte
es interessiert mich, so bin ich gekommen
- došav sam nek tako
jsem tu náhodou
bin nur ganz zufällig da

sdužení občanů
chorvatské
národnosti v ČR

Kintof 4. 9. 2016, Jevišovka

0 100 KM

Chorvatoké dívče z Nového Přerova.
Kroatisches Mädchen aus Nen-Preran.

Chorvatský junák z Nového Přerova.
Kroatischer Bursch aus Nen-Preran.

Kulturní instituce

- Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR (1990, Jevišovka): uchování identity (materiální a duchovní kultura), publikace, rozhovory
- FS Pálava (Mikulov): folklor, zvyky

Badatelé a literatura

Badatelé a literatura

- Alois Malec
 - 1892 fara Dobré Pole
 - první kniha v moravské chorvatštině
 - příspěvky o MCh do Českého lidu
- František Pospíšil 1910
 - záznam písní na fonograf => CD O 106
- Othmar Růžička
 - 1. polovina 20. století – fotografie a malby

- Adolf Turek, Tomáš Dvořák – historie
- Mirjam Moravcová – podomní obchodníci
- Richard Jeřábek – antologie textů o MCh
- Etnografický ústav MZM – Eva Večerková (zvykosloví), Lenka Nováková (oděv) + sbírky
- Ivan Dorovský – paměti jednotlivců
- Ján Botík – Slovensko
- Barvy chorvatské Moravy
- www.moravstichorvati.cz